

UTM – decorată cu medalia „European Quality”

(Oxford, Marea Britanie, 2010)

UTM MESAGER UNIVERSITAR

Țara nu se poate ridica decât prin ingineri

Anul XVIII. Nr.8 (178). Octombrie 2015.

Fondator: Universitatea Tehnică a Moldovei

UTM – Cavaler al Ordinului Republicii

(Chișinău, Republica Moldova, 2014)

TEKWILL – proiect de constituire și dezvoltare a Centrului de Excelență TIC

În temeiul Memorandumului privind crearea Centrului de Excelență în domeniul TIC, semnat la 25 septembrie 2014 între Ministerul Educației, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Agenția USAID, companiile Microsoft și IBM, în data de 19 octombrie 2015 la UTM a fost lansat Proiectul de constituire și dezvoltare a Centrului de Excelență în domeniul Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor – TEKWILL.

Salutând lansarea acestui important proiect la UTM, viceministrul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor Vitalie TARLEV a menționat că ministerul își propune crearea cadrului favorabil de politici pentru sectorul TIC.

Au fost deja elaborate și se implementează Strategia Națională „Moldova Digitală 2020”, Strategia de sporire a competitivității industriei IT, urmează a fi promovat și un proiect de lege privind parcurile IT. Lansat printr-un parteneriat public-privat, TEKWILL va impulsiona creșterea economică a RM prin asigurarea unui flux de ingineri înalt calificați și va stimula perpetuarea unui ecosistem favorabil dezvoltării antreprenoriatului și potențialului de inovare.

„Parteneriatul este cuvântul-cheie al acestui eveniment, a declarat Ambasadorul SUA în RM, James D. PETTIT. Lansarea TEKWILL se datorează suportului oferit de Guvernul RM, donatorii externi, reprezentanții sectorului privat din domeniul TIC

și UTM. Numărul studenților la Facultatea CIM este în creștere, au nevoie de recalificare și angajații companiilor de profil, iar aici ei vor putea să-și fortifice potențialul.”

Ambasadoarea Regatului Suediei în RM, Signe BURGSTALLER, a menționat că domeniul TIC în țara sa este înalt dezvoltat grație faptului că companiile private de profil implementează Programul SIDA al Guvernului Suediei. „Noi ne aliniem la Proiectul TEKWILL, venind cu contribuția financiară necesară și propunându-vă pentru diseminare experiența noastră”, a opinat diplomatul suedez.

Gazda evenimentului, acad. Ion BOSTAN, rectorul UTM, a amintit că a trecut doar un an și 23 de zile de la semnarea Memorandumului

de intenții. Și astăzi suntem martorii derulării Proiectului TEKWILL, conceput ca o platformă educațională, de cercetare și inovare interuniversitară pentru studenții, masteranzii și doctoranzii de la facultățile TIC din RM, cu o deschidere largă către mediul de afaceri din RM și din regiunea de Sud-Est a Europei. Aducem sincere mulțumiri Guvernului SUA, poporului american, Ambasadei Suediei în RM, partenerilor externi pentru ajutorul dezinteresat acordat pe parcursul mai multor ani segmentului educațional din RM.

Centrul va oferi un mediu de studiu tehnologic avansat, laboratoare și săli dotate cu echipamente de ultimă generație, programe educaționale, practici perfor-

mante și tehnologii de vârf.

„Acesta este un rezultat al activităților USAID în Europa și în alte regiuni. Dezvoltarea economică și durabilitatea unei țări depinde de forța de muncă competitivă pe plan internațional. Sarcina noastră e să ajutăm RM să treacă la economia de piață, să fie o țară prosperă, democratică. USAID este în Moldova de 20 de ani, timp în care am investit în dezvoltarea ei 1,1 mld. de dolari”, a menționat adjunctul viceadministrato- rului USAID pentru Europa și Eurasia Jonathan KATZ.

Ana CHIRIȚA, director executiv al Asociației Naționale a Companiilor din domeniul TIC, coordonatoarea proiectului, a precizat că TEKWILL va asigura pregătirea inginerilor TIC solicitați

de piața muncii și-i va orienta să-și lanseze afacerile acasă, în Moldova, să deschidă noi locuri de muncă bine plătite, contribuind la creșterea industriei TIC, relansarea economiei și prosperarea țării.

La eveniment au participat, de asemenea, Thomas Edward RHODES, directorul Oficiului USAID-Moldova, Iurie ȚURCANU, director executiv al Centrului de Guvernare Electronică, reprezentanți ai corpului diplomatic, parteneri, sponsori, cadre didactice, studenți.

Annual în cadrul Centrului TEKWILL vor fi instruiți cca 1000 de specialiști. În viitor, bugetul proiectului se preconizează a fi majorat de la nivelul actual de 2 mil. până la 7,2 mil. de dolari.

Un nou centru științifico-didactic la FTMIA

Din 19 octombrie 2015 baza tehnico-materială a Facultății Tehnologie și Management în Industria Alimentară (FTMIA) s-a completat cu un performant Centru didactico-științific în domeniul păstrării produselor horticoale, dotat cu echipament modern în cadrul Proiectului Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor (ACED), finanțat de Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională și Corporația Provocările Mileniului.

În deschiderea ceremoniei de inaugurare a Centrului dr., conf. univ. Vladislav REȘITCA, decanul FTMIA, a menționat că această platformă didactico-științifică amenajată pentru Catedra tehnologia produselor alimentare (TPA) este rodul colaborării fructuoase dintre UTM și Oficiul USAID-Moldova și a exprimat sincere mulțumiri oaspeților prezenți la eveniment: directorului USAID-Moldova Thomas Edward RHODES, manageru-

lui de proiect USAID-Moldova Rodica MIRON, directorului Asociației Producătorilor și Exportatorilor de Fructe „Moldova Fruct”, Vitalie GORINCIOI.

Sosit la Chișinău cu ocazia acestui eveniment, Jonathan KATZ, adjunctul viceadministrato- rului USAID în Europa și Eurasia, a declarat: „Acesta este un exemplu excelent al faptelor USAID în Europa: noi facem echipă cu partenerii pentru a promova societăți reziliente și democratice, consolidăm creșterea economică și susținem integrarea europeană. Programele

inovative pe care le propunem ajută partenerii noștri în procesul de tranziție spre o democrație prosperă, pluralistă, bazată pe schimbul liber. Inginerii pregătiți sau reciclați în cadrul acestui Centru vor încetățeni afirmația, conform căreia prin fructele și legumele exportate cu brandul „Moldova – gust deosebit” Republica Moldova este livada lumii. SUA susține aspirațiile poporului moldovenesc spre prosperare și democrație. Iar studenții vor beneficia de echipament modern și vor valorifica oportunitățile ofe-

rite de Acordul de asociere a RM la UE.

Acad. Ion BOSTAN, rectorul UTM, a subliniat că asigurarea calității pregătirii profesionale a inginerilor în mare parte depinde de baza materială de instruire, de dotarea procesului educațional și de cercetare universitară cu echipament performant. „Acest Centru va completa un gol care se resimte în instruirea viitorilor ingineri și efectuarea cercetărilor în domeniu. Din partea colectivului UTM, exprim sincere mulțumiri Guvernului și poporului american pentru ajutorul dezinteresat acordat prin intermediul programului USAID de-a lungul a peste 20 de ani, care contribuie la dezvoltarea economiei RM.”

După o excursie prin sălile Centrului, coordonatorul de proiect ACED-USAID Viorel LEAHU și dr., conf. univ. Artur MACARI, șef Catedră TPA, au precizat valoarea didactico-științifică a Centrului: cele 4 celule frigorifice de ultimă generație vor oferi posibilitatea de a efectua lucrări de la-

borator și cercetări științifice privind utilizarea tehnologiilor de control a compoziției chimice a aerului și a regimurilor termice. Aici studenții vor studia mașinile și instalațiile frigorifice, iar fermierii vor beneficia de asistență tehnică în implementarea tehnologiilor performante de condiționare post-recoltă de fructelor și legumelor. De serviciile Centrului vor beneficia și studenții de la facultățile de profil ale UASM, reprezentanții agenților

economici din horticultură, procesarea și păstrarea produselor pomicole.

UTM va administra laboratorul în cadrul FTMIA și va acoperi costurile asociate cu utilizarea laboratorului în scopuri educaționale. Activitățile de transfer tehnologic și de cercetare vor fi finanțate prin intermediul parteneriatelor public-privat. Crearea acestui laborator a costat 95,600 USD, din care 80,600 USD au fost donați de Guvernul SUA.

SIELMEN – 2015

Ediția jubiliară, a X-a, a Conferinței bienale internaționale cu expoziție în domeniul sistemelor electromecanice și energetice „SIELMEN” și-a ținut lucrările în două etape: pe 6 octombrie – la Craiova, iar pe 8-9 octombrie 2015 – la UTM.

În deschiderea ședinței în plen de la Chișinău, dr., conf.univ. Victor POGORA, co-președinte SIELMEN, a adus un omagiu cordial profesorilor Petru TODOS și Tudor AMBROS (RM), Lorin CANTEMIR și Aurel CÂMPEANU (România), care au stat la fondarea acestui for științific pan-românesc. Dacă la prima ediție au participat trei universități fondatoare – de la Chișinău, Iași și Craiova, apoi la ediția curentă și-au anunțat prezența profesori, savanți, doctoranzi, masteranzi și oameni de afaceri de la București, Suceava, Galați, Brașov, Cluj, Timișoara, Botoșani, Reșița, Montreal ș.a. Astăzi, SIELMEN reprezintă o platformă pentru dezbateri ale mediului academic, industrial și de cercetare privind noile realizări, concepte și practici din domeniile electromecanic și energetic.

De la tribuna deschiderii lucrărilor SIELMEN profesorii Tudor AMBROS, Sergiu IVANOV, Aurel CÂMPEANU, Petru TODOS, Dorin Dumitru LUCACHE și alții au rostit alocuțiuni de salut și au făcut schimb de distincții comemorative și suvenire.

Momentul culminant al plenumului l-a constituit înmânarea de către expertul AQAS Ronny HEINTZE șefului Catedrei electromecanice și metrologie a FEIE-UTM, dr., conf.univ. Ilie NUCĂ, a **certificatului de acreditare internațională** conform cerințelor UE a programului de studii licențiate la specialitatea „Electromecanică”. Evaluatorii au menționat nivelul profesional înalt de predare și cercetare științifică la UTM, echipamentul mecanic performant din dotarea catedrei, implicarea activă a studenților în creativitatea tehnică, orientarea absolvenților spre necesitățile concrete ale pieței muncii și atitudinea favorabilă a agenților economici de profil din RM față de specialiștii formați în cadrul FEIE-UTM.

Timp de două zile au fost examinate peste 80 de comunicări în cadrul a șapte secții de profil, axate pe următoarele subiecte: politici de educație inginerască; starea și probleme actuale ale politicii energetice moderne; sisteme de conversie electromecanică a energiilor; surse regenerabile de energie; producerea, transportul și distribuția energiei electrice; propulsie electrică troleibuze și vehicule speciale; metrologie, standardizare și asigurarea calității în electromecanică și energetică.

Cei peste o sută de participanți la conferință au avut parte și de o sesiune cu 20 de postere și au vizionat o expoziție specializată „Advances in Electrical and Power Engineering”, unde au fost prezente un șir de catedre de profil ale UTM și companii electrotehnice din republică.

Inițial, SIELMEN a fost conceput ca un fenomen educațional, științific și spiritual moldo-român dintre Facultatea Energetică și Inginerie Electrică a UTM, Facultatea de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată a UT „Gh. Asachi” din Iași și Facultatea de Inginerie Electrică a Universității din Craiova. Ajunsă la a 10-ea ediție, SIELMEN s-a transformat în tradiție și atrage tot mai mulți participanți din învățământ, cercetare, ONG-uri și mediul de afaceri din domeniul electromecanic și energetic. Cele peste 1400 de lucrări editate în 20 volume privind problemele ce țin de exploatarea eficientă a sistemelor electromecanice și energetice, securitatea energetică a statului și protecția mediului în contextul dezvoltării durabile a omenirii, demonstrează importanța crescândă și vizibilitatea internațională a SIELMEN.

Alegerile rectorului

AVIZ privind organizarea și desfășurarea concursului pentru funcția de rector al Universității Tehnice a Moldovei

În conformitate cu prevederile Regulamentului privind modul de alegere a rectorului Universității Tehnice a Moldovei, elaborat în conformitate cu Codul Educației nr. 152 din 17.07.2014 („Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, nr. 319-324, art. 634, 2014) și Regulamentul-cadru privind modul de alegere a rectorului instituției de învățământ superior din Republica Moldova, aprobat prin ordinul ministrului Educației nr. 09 din 14.01.2015, Consiliul pentru Dezvoltare Strategică Instituțională (CDSI) al UTM în ședința sa din 22.10.2015 a stabilit:

1. Suspendarea calității de membru al CDSI al UTM a acad. Ion BOSTAN pe perioada desfășurării alegerilor rectorului UTM, în baza cererii depuse.

2. Eligibilitatea următorilor candidați la funcția de rector al UTM:

- **BÂRDAN Veaceslav** - conf. univ., dr. în economie, șef Catedră Teorie economică și marketing, Facultatea Inginerie Economică și Business, UTM;
- **BOSTAN Viorel** - prof. univ., dr. hab. în tehnică, director al Filierei Anglofone „Computer Science”, UTM;
- **MAMALIGA Vasile** - conf. univ., dr. în economie, decan al Facultății Inginerie Economică și Business, UTM.

Programele de activitate ale candidaților, precum și alte acte din dosarele acestora pot fi consultate pe pagina web a UTM (www.utm.md).

Notă informativă:

• CDSI al UTM aduce la cunoștința personalului titular științifico-didactic, științific și didactic, a reprezentanților studenților în Senatul UTM și în consiliile facultăților că procesul de votare se va desfășura la 12 noiembrie 2015 în corpul de studii nr. 5 al UTM (str. Studenților, 9/9), între orele 8.00 și 17.00.

• Votarea se va efectua în conformitate cu Lista electorală aprobată de CDSI al UTM, la prezentarea de către elector a buletinului de identitate;

• Alegerile rectorului se realizează prin vot universal, direct, secret și liber exprimat;

• Modalitatea de votare – prin aplicarea stampilei „Votat”.

Extras din hotărârea Consiliului pentru Dezvoltare Strategică Instituțională al Universității Tehnice a Moldovei

ORARUL solicitat de către colectivele de alegători pentru întâlnirile candidaților la postul de rector al Universității Tehnice a Moldovei cu studenții și angajații facultăților

Nr d/o	Facultatea	Data	Întâlniri cu colectivele facultăților, ora/aula	Întâlniri cu studenții, ora/aula
1.	Facultatea Industrie Ușoară	28 octombrie	14.00 Aula G-12	16.30 Aula G-12
2.	Facultatea Tehnologie și Management în Industria Alimentară	29 octombrie	14.00 Aula 5-I	16.30 Aula 5-I
3.	Facultatea Calculatoare, Informatică și Microelectronică	30 octombrie	14.00 Aula 3-III	16.30 Aula 3-III
4.	Facultatea Inginerie și Management în Electronică și Telecomunicații	2 noiembrie	16.30 Sala de festivități, corpul de studii nr. 1	14.00 Sala de festivități, corpul de studii nr. 1
5.	Facultatea Inginerie Mecanică, Industrială și Transporturi, Departamentul Formare Continuă a Cadrelor Didactice, Școala Auto	3 noiembrie	14.00 Aula 6-II	16.30 Aula 6-II
6.	Facultatea Energetică și Inginerie Electrică	4 noiembrie	14.30 Aula 2-326	16.30 Aula 2-326
7.	Dezbateri publice pe marginea programelor de activitate ale candidaților	5 noiembrie	15.00 Sala de festivități a UTM, corpul de studii nr.1 bd. Ștefan cel Mare, 16.	
8.	Facultatea Urbanism și Arhitectură	6 noiembrie	14.00 Aula 9-212	16.30 Aula 9-212
9.	Facultatea Cadastru, Geodezie și Construcții, Facultatea Inginerie Economică și Business, Catedra Militară	9 noiembrie	16.30 Aula 10-302	14.00 Aula 10-302
10.	Colegiul Tehnic	10 noiembrie	14.30 Întâlnire cu cadrele didactice, maștrii și elevii. Sala de festivități a Colegiului Tehnic: Chișinău, str. Voluntarilor, 1	

Universității Tehnice a Moldovei

Candidați la postul de rector al UTM

BÂRDAN Veaceslav

Vârsta: 42 de ani.

Gradul științific: doctor în științe economice.

Titlul științifico-didactic: conferențiar universitar.

Funcția: șef Catedră Teorie economică și marketing, Universitatea Tehnică a Moldovei.

Limbi vorbite: româna – maternă, rusa – excelent, franceza – bine, engleza – satisfăcător.

Starea civilă: căsătorit, trei copii.

Date de contact: tel. (373 22) 56-76-74

e-mail: utm.tem@gmail.com

Studii superioare:

• Universitatea de Stat din Tiraspol, Facultatea Geografie (1995), specialitatea „Geografie și biologie”;

• Universitatea Tehnică de Construcții din București, Facultatea Hidrotehnică, Școala de studii postuniversitare a Comunității Europene în cadrul Programului „Tempus” (1997), specializarea „Gestion et Protection de la Ressource en Eau”;

• Doctorat (doctor în științe economice, 2010): Universitatea de Stat din Moldova, Facultatea Științe Economice.

Experiență în învățământul universitar și cercetare:

• 2000-2012 – titular: lector universitar, lector superior universitar, conferențiar universitar, Catedra Marketing și relații economice internaționale, Universitatea de Stat din Moldova (2012-prezent, prin cumul);

• 2001-2004 – angajat prin cumul în calitate de lector universitar și lector superior universitar la universitățile private (Academia de Transporturi, Informatică și Comunicații, Institutul de Studii Aplicate Integrate, Institutul de Studii Politice și Relații Internaționale).

Experiență managerială:

• șef Catedră Teorie economică și marketing, Universitatea Tehnică a Moldovei (2012-prezent);

• prodecan, Facultatea Științe Economice, Universitatea de Stat din Moldova (2003-2006, 2010-2012);

• vicedirector pentru activitatea didactică, Colegiul Internațional de Agrobusiness (1998-2000);

Cursuri predate:

- Integrare economică și economie europeană;
- Comerț internațional;
- Marketingul serviciilor de transport în turism;
- Geografie economică mondială;
- Geografia turismului;
- Geoeconomie;
- Economie mondială;
- Psihologie organizațional-managerială;
- Geografia transporturilor.

Domenii de activitate științifică:

- Integrare economică și economie europeană;
- Economie mondială;
- Transporturi internaționale;
- Economia transporturilor;
- Relații economice internaționale.

Rezultate științifice, inovaționale și aprecieri:

• manuale – 2 (unic autor);

• indicații metodice – 2;

• articole științifice – 27, inclusiv 6 în străinătate;

• comunicări la conferințe, simpozioane și manifestări științifice naționale și internaționale – 36.

BOSTAN Viorel

Vârsta: 43 de ani.

Gradul științific: doctor habilitat în tehnică.

Titlul științifico-didactic: profesor universitar interimar.

Funcția: director, Filiera Anglofonă „Computer Sciences”, Facultatea Calculatoare, Informatică și Microelectronică, Universitatea Tehnică a Moldovei.

Limbi vorbite: româna (maternă), engleza, rusa.

Starea civilă: căsătorit, doi copii.

Date de contact: tel. (373 22) 50-99-84

e-mail: viorel_bostan@mail.utm.md

Studii superioare:

• Universitatea București, România:

- licența (1995), specialitatea „Matematică-Mecanică”;

- masterat (1996), specialitatea „Mecanică”;

• doctorat (PhD, 2004) în „Applied Mathematical and Computational Sciences”, Universitatea Iowa, SUA;

• postdoctorat (doctor habilitat în tehnică, 2014), Universitatea Tehnică a Moldovei, specialitatea „Teoria mașinilor, mecatronica”, „Modele, metode matematice, produse program”.

Experiență în învățământul universitar și cercetare:

• 25 de ani, dintre care:

- 5 ani de studii licență și masterat în România;

- 7 ani de activitate didactico-științifică la Universitatea din Iowa, SUA și de stagiul științific la „FORD Motor Company”, Detroit, SUA;

- 3 luni de stagiul științific la Hochschule Konstanz, Germania;

- peste 11 ani de activitate didactică, de cercetare și managerială la Universitatea Tehnică a Moldovei.

Experiență managerială:

• director, Filiera Anglofonă „Computer Sciences”, Facultatea Calculatoare, Informatică și Microelectronică, Universitatea Tehnică a Moldovei (2008-prezent);

• expert național al RM în Comitetul „Spațiu”, Programul „Horizont 2020”, Uniunea Europeană (2014-prezent);

• conducător de doctorat (2011-prezent), (5 doctoranzi în termen, 1 doctorand susținut);

• director, Școala doctorală „Știința calculatoarelor, electronica și comunicații” (2015-prezent).

Experiență în proiecte de cercetare, educație și asistență tehnică internațională:

• membru al Grupului de management al Proiectului „Centru de Excelență TIC” (coordonator al proiectului din partea UTM, 2011-prezent);

• conducător științific la 4 proiecte și CȘS în 5 proiecte de cercetare internaționale (2007-prezent).

Cursuri predate:

- Calculus I-II (SUA);
- Matematică discretă;
- Metode numerice;
- Teoria probabilității și informației;
- Cercetări operaționale;
- Metode de optimizare;
- Metode numerice avansate;
- Simularea computațională a curgerii fluidelor;
- Sisteme de conversie a energiilor regenerabile.

Domenii de activitate științifică:

- Mecanica mediilor continue;
- Probleme de contact în calculele ingineresti;
- Modelarea matematică în inginerie;
- Dinamica computațională a fluidelor;
- Analiza numerică;
- Metoda elementelor și volumelor finite;
- Modelarea matematică a inundațiilor;
- Descrierea matematică a poziționării sateliților;
- Sisteme ingineresti de conversie a energiilor regenerabile.

Rezultate științifice, inovaționale și aprecieri:

• monografii – 5 (2 editate în Germania, 1 – unic autor);

• manuale – 1;

• lucrări științifice – 177;

• brevete de invenție – 22 (5 – unic autor);

• Laureat al Premiului Republican al AȘM „Savantul Anului – 2014”;

• Laureat al Concursului Național „Teză de doctor habilitat de excelență – 2014”, Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare al Republicii Moldova;

• Membru de Onoare al Academiei de Științe Tehnice din România, 2015.

MAMALIGA Vasile

Vârsta: 61 de ani.

Gradul științific: doctor în științe economice.

Titlul științifico-didactic: conferențiar universitar.

Funcția: decan, Facultatea Inginerie Economică și Business, Universitatea Tehnică a Moldovei.

Limbi vorbite: româna – maternă, rusa – excelent, engleza – satisfăcător.

Starea civilă: căsătorit, un copil.

Date de contact: tel. (373 22) 77-45-22

e-mail: mamaliga.vasile@mail.utm.md

Studii superioare:

• Institutul Politehnic din Chișinău „S. Lazo”, 1983 (actualmente – Universitatea Tehnică a Moldovei), inginer mecanic;

• Doctorat (doctor în științe economice, 1987), Institutul Politehnic din Chișinău „S. Lazo”, specialitatea „Economia, organizarea și planificarea producției industriale”.

Experiență în învățământul universitar și cercetare:

• 1987-1989 – asistent, lector superior, Catedra Economie, organizarea și planificarea producerii industriale, Institutul Politehnic din Chișinău „S. Lazo”;

• 1989-1993 – prodecan, Facultatea Tehnologie și Management în Industria Alimentară, Universitatea Tehnică a Moldovei;

• 1997-2002 – șef Catedră Inginerie și management în sisteme de producere, Universitatea Tehnică a Moldovei;

• 2009-2013 – șef Catedră Economie și management industrial, Universitatea Tehnică a Moldovei;

• 2009-2012 – Proiect 1444544 Tempus 2008-FR-JPHES „Dezvoltarea cooperării cu întreprinderile din Republica Moldova”;

• 2013-prezent – decan, Facultatea Inginerie Economică și Business, Universitatea Tehnică a Moldovei.

Experiență managerială:

• 1976-1978 – inginer superior, Moldvinprom Nisporeni, s. Vărzărești;

• 1983-1984 – inginer constructor, combinatul de vinuri spumante Chișinău;

• 1995-2000 – șef echipă consultanță „ARIA”;

• 2000-2002 – director fabrica de conserve SA „Rozmzar”, or. Ungheni;

• 2002-2005 – prim-vice-ministru, Ministerul Economiei al Republicii Moldova;

• 2005-2008 – vice-ministru, Ministerul Industriei și Infrastructurii al Republicii Moldova;

Cursuri predate:

- Economia întreprinderilor;
- Microeconomia;
- Macroeconomia;
- Managementul general;
- Managementul marketingului;
- Metodologia cercetării;
- Managementul resurselor umane;
- Psihologia managerială;
- Managementul financiar;
- Organizarea, planificarea și dirijarea întreprinderilor.

Domenii de activitate științifică:

• Analiza sectorială în ramurile economiei naționale;

• Restructurarea întreprinderilor;

• Managementul în condițiile de criză;

• Cercetări în domeniile industriei prelucrătoare, transporturi, energetică.

Rezultate științifice, inovaționale și aprecieri:

• Lucrări științifice și metodico-didactice – 65.

Doi savanți români au devenit Doctori Honoris Causa ai UTM

Pe 22 septembrie 2015, în ședința festivă a Senatului, Universitatea Tehnică a Moldovei a conferit titlul onorific de Doctor Honoris Causa dnei prof. univ., dr. ing. Ecaterina ANDRONESCU, președinte al Senatului Universității „Politehnica” din București, președinte de onoare al Consiliului Național al Rectorilor din Ro-

mânia, senator în Parlamentul României, și dlui dr. fiz. Marius-Ioan PISO, președinte și director general al Agenției Spațiale Române (ROSA).

Decizia de acordare a înaltului titlu academic de DHC celor doi savanți români a fost luată în cadrul ședinței Senatului UTM din 7 iulie 2015.

Prof. univ., dr. ing. Ecaterina ANDRONESCU

și-a pus amprenta inconfundabilă asupra învățământului în general, dar îndeosebi asupra învățământului ingineresc românesc, de-a lungul unei cariere impresionante de peste patru decenii, a menționat în Laudatio prezentat Senatului acad. Ion BOSTAN, rectorul UTM.

A fost secretar de stat pentru învățământul superior, apoi ministru al Educației și Cercetării din România în trei guverne, deputat, senator în Parlamentul României. S-a manifestat și ca profesor, conducător de doctorate, rector al Universității Politehnice București, dar și președinte al Consiliului Național al Rectorilor din România.

A scris peste 350 de lucrări științifice publicate în reviste de specialitate sau prezentate la conferințe științifice din țară și străinătate, are peste 60 de contracte de cercetare științifică naționale sau internaționale (56 cu responsabilitate directă), peste 20 de cărți (între care monografiile „Ceramics in substitutive and reconstructive surgery”, „Electric Ceramics”) și un brevet de invenție.

S-a născut la 7 aprilie 1948, la Malovăț, jud. Mehedinți. În 1972 absolvete Facultatea de Chimie

Industrială a Institutului Politehnic din București, iar în 1983 susține teza de doctor în științe ingineresti în domeniul știința materialelor.

De la finalizarea studiilor, a parcurs un traseu de carieră profesională remarcabilă în cadrul Universității Politehnice din București: de la asistent universitar, șef de lucrări, conferențiar până la profesor universitar. Experiența profesională acumulată i-a permis să coordoneze peste 500 de lucrări de licență, precum și peste 50 de teze de doctorat. Predă discipline fundamentale pentru programul de studii „Știința și ingineria materialelor și nanomateriale”, cum ar fi: Chimia fizică a stării solide; Echilibre termice de fază; Diagrame aplicate; Materiale ceramice cu proprietăți electrice și magnetice; Ceramici cu proprietăți termomecanice; Biomateriale, Nanomateriale și Nanobiomateriale, majoritatea dintre care le-a inițiat, gândit, structurat și elaborat personal.

Pentru realizarea și diseminarea rezultatelor cercetărilor științifice, precum și pentru asimilarea fondurilor structurale europene, s-a implicat activ în fondarea unui laborator, apoi a unui Centru Național de Micro și Nanomateriale, dotat

cu echipamente performante.

Proiectele inițiate în calitate de ministru, precum creșterea duratei învățământului obligatoriu de la 8 la 10 clase, informatizarea învățământului liceal, informatizarea evaluării naționale și a admiterii în licee, crearea Centrului Național de Performanță, numeroase proiecte cu Banca Mondială, BEI, BDCE, din fonduri PHARE sau din fonduri structurale, au avut drept obiective creșterea performanțelor sistemului de învățământ din România.

În 1996 intră în viața politică, în rândurile PSD. Într-unul din interviuri, mărturisea: „Eu am intrat oare-

cum întâmplător în politică, în 1996, ... mi s-a părut că aici pot să găsesc echipa împreună cu care pot să las în urma mea niște lucruri care pot să se vadă”.

În Parlamentul României a continuat să slujească tot timpul școala, pentru că aceasta a fost opțiunea sa pentru viața publică – să încerce să facă mai multe lucruri pentru școală, din această poziție având mai multe părgării.

Excelența activității științifice, didactice și publice a domniei sale a fost răsplătită cu recunoaștere academică, prin titluri de DHC în țară și în străinătate, fiind Doctor Honoris

Causa al 15 universități din România și din alte țări.

În anul 2002 Președinția României îi decernează Steaua României în grad de Cavaler.

Această trecere în revistă a activității coplesitoare a dnei prof. univ., dr. ing. Ecaterina Andronescu pune în lumină o personalitate complexă a vieții academice românești și europene – remarcabil pedagog, inginer și om de știință, manager și om politic recunoscut în plan național și internațional de un devotament și o dăruire excepțională, un model spiritual și moral demn de urmat.

Dr. fiz. Marius-Ioan PISO

este promotorul celor mai importante realizări în domeniul spațial înregistrate de România la nivel național și internațional în ultimele două decenii, a menționat în Laudatio prezentat Senatului prim-rectorul UTM, dr. Petru TODOS.

De numele său se leagă înființarea Agenției Spațiale Române (ROSA) în 1991 și obținerea statutului acesteia de organizație independentă 4 ani mai târziu, fondarea Institutului de Științe Spațiale, dar și startul cooperării dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA). Preocuparea constantă pentru dezvoltarea institutelor de cercetare și industriei spațiale în România, precum și rezultatele obținute de-a lungul timpului de comunitatea științifică și tehnologică, adesea sub coordonarea sau îndrumarea sa, s-au concretizat cu aderarea României la Agenția Spațială Europeană în 2011, fiind cea de-a doua țară din spațiul ex-sovietic care a devenit Stat Membru ESA.

Totodată, s-a remarcat prin activitatea științifică, fiind autorul a peste 20 de brevete în senzori inerțiali și de gravitație, comunicații optice și tehnologie nano-magnetic și autor/co-autor a peste 100 de lucrări și articole în reviste cotate bibliografic (ISI).

Născut pe 7 ianuarie 1954, a

urmat școala primară și liceul în București, absolvind Facultatea de Fizică în Cluj, la Universitatea Babeș-Bolyai (1982). Cariera sa de om de știință a început în același an, la Institutul de Cercetări Electrotehnice din București, unde s-a preocupat de dezvoltarea de senzori inerțiali, urmând ca în 1988 să devină șef de laborator. În 1990 s-a alăturat Centrului de Astronomie și Științe Spațiale din București, unde a înființat mai târziu Institutul de Științe Spațiale. În 1994 a susținut doctoratul la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, susținând teza „Contribuții la studiul structurilor de spațiu-timp cu aplicații în teorii de câmp”. În 1999 este absolvent al Colegiului Național de Apărare din București cu disertația „Contribuții asupra tehnicilor spațiale pentru securitatea regională și globală”.

A coordonat și a participat la mai mult de 110 proiecte și teme de cercetare în domeniul aeronauticii și securității (din 1982 până în prezent).

A contribuit de asemenea la dezvoltarea politicilor spațiale din România. Între anii 1994-1998 a fost secretar al consiliului științific pe probleme de aeronautică și spațiu din cadrul Ministerului român al Cercetării și Tehnologiei, urmând ca în 1999 să devină

vicepreședinte al aceluiași consiliu, precum și consilier al ministrului. În cadrul Agenției Spațiale Române (ROSA) a fost directorul programului național de cercetare și dezvoltare tehnologică aerospațială și al programului național de cercetare și dezvoltare tehnologică pentru securitate.

Performanțele obținute de-a lungul carierei au fost recunoscute de Președintele României, care i-a acordat în 2003 titlul de Cavaler al Ordinului Național „Serviciul Credincios” pentru contribuțiile semnificative din domeniul științific de înaltă tehnologie și cercetare

aerospațială, precum și pentru rolul avut în promovarea internațională a intereselor României în acest domeniu, urmând ca în 2008 să fie redecorat în grad de ofițer.

A fost șef de delegație în cadrul Biroului ONU pentru Afaceri Spațiale în perioada 1994-2008. În 2003 a participat la procesul de elaborare a primului Regulament Spațial European.

Este reprezentant al României în Agenția Spațială Europeană (din 1998), reprezentant național în Comitetul Științific NATO (din 2004), membru al bordului Grupului Consultativ pe Tehnologii Spațiale din

cadru Organizației pentru Cercetare și Tehnologie din NATO (din 2005), membru al Consiliului Consultativ al Academiei Internaționale de Astronautică IAA (din 2006), iar de curând a fost ales președinte al secțiunii Științe Sociale a Academiei Internaționale de Astronautică – Secțiunea 4, care cuprinde șefi de agenții spațiale, personalități în drept spațial, management, diplomație, economie, istorie și în alte discipline sociale legate de spațiu. Aceasta este cea mai înaltă poziție ocupată până în prezent de un român în acest forum mondial important.

UTM la a IV-a ediție a Conferinței est-europene COPERNICUS

În data de 1-2 octombrie 2015, Agenția Spațială Română (ROSA) a organizat împreună cu Agenția Spațială Europeană (ESA), Comisia Europeană, Asociația Europeană de Agenții Spațiale Guvernamentale EURISY și Parlamentul României, Camera Deputaților, în incinta Parlamentului României, sub egida Ministerului Român al Educației și Cercetării Științifice, cea de-a IV-a ediție a conferinței COPERNICUS, dedicată utilizatorilor și furnizorilor de servicii Copernicus din Europa de Est.

Devenită un eveniment de referință pentru comunitatea din domeniul Observării Pământului (Earth Observation – EO) din Europa de Est, ediția curentă a demonstrat progresul realizat de acest program emblematic al UE care facilitează furnizarea de date fiabile cu beneficii pentru mediu și securitate.

În sesiunea plenară, prezidată de dr. Marius-Ioan PISO, președinte & CEO ROSA; Valerian VREME, Camera Deputaților a Parlamentului României; Sorin CÂMPEANU, Ministerul Educației și Cercetării Științifice din România; dr. Thomas BEER, ESA, coordonator politici al Programului COPERNICUS; dr. Hugo ZUNKER, Departamentul cercetare și dezvoltare spațială, Comisia Europeană; dr. Stefaan de MEY, secretar general EURISY, au fost audiate și dezbătute rapoarte privind starea actuală a spațiului și tendințele pre-Operaționale pentru evoluția Copernicus.

La conferință a fost invitată și Universitatea Tehnică a Moldovei, fiind reprezentată de Nicolae SECRIERU, dr., conf. univ., vicedirector al Centrului Tehnologii Spațiale; Viorel BOSTAN, dr. hab., prof. univ.; Livia NISTOR-LOPATENCO, dr., conf. univ., șef Catedră Geodezie, cadastru și geotehnică; Sergiu CANDRAMAN, șef Laborator dezvoltare componente microsateliți.

Unul dintre rolurile principale ale ROSA este de a promova dezvoltarea domeniului spațial din România, iar prin **Convenția de colaborare** semnată recent cu UTM cooperarea în domeniul tehnologiilor spațiale se va amplifica în continuare.

Educația și popularizarea sunt componentele ce stau la baza unei societăți, care înțelege și sprijină cercetarea spațială, care vede beneficiile acesteia pentru viața de zi cu zi și este încurajată să se implice.

Prin urmare, a devenit una dintre prioritățile ROSA să relaționeze mai mult cu publicul, pentru a genera conștientizarea cu privire la activitățile României în spațiu și extinderea spre spațiul estic, în Republica Moldova, pentru a încuraja generațiile tinere să se orienteze spre o carieră în acest domeniu.

Agenția Spațială Română împreună cu Agenția Spațială Europeană au un rol important în promovarea și utilizarea cunoștințelor în teledetecție, inovație și educație pentru a construi o cultură a siguranței și acțiunii împotriva factorilor de risc fiind facilitată transpunerea informațiilor satelitare obținute la nivel regional în acțiuni naționale și locale.

Delegația UTM a prezentat la Conferință raportul „Regional Cooperation Actions Towards Developing the next Generation Observation Systems” și două postere:

„National Center of Space Technologies Infrastructure Connection to Global Educational Network for Satellite Operations”, „Design and Manufacture of Functional Components of The Microsatellite „Republic of Moldova”. Raportul este o trecere în revistă a cooperării Centrului Național Tehnologii Spațiale al UTM cu Agenția Spațială Română, Agenția spațială europeană, Departamentul comunicații digitale a Universității Siegen din Germania, inclusiv seria de proiecte realizate de Catedra geodezie, cadastru și geotehnică a UTM.

Posterele prezintă realizările la elaborarea microsatelitelui „Republica Moldova” și realizările proiectului „Conectarea infrastructurii Centrului Național de Tehnologii Spațiale al UTM la Rețeaua Globală Educațională de operațiuni satelitare” ca parte componentă a programului „Conectarea Centrelor de excelență din Republica Moldova la infrastructura de cercetare Europeană”, din cadrul Contractului de Grant nr. 2014/346-992 al Comisiei Europene „Suportul financiar pentru participarea Republicii Moldova în Programul Cadru al Uniunii Europene de cercetare-inovare ORIZONT-2020”.

Concluziile conferinței. Se observă progresele realizate de către Programul Copernicus, de la conferința din octombrie 2014 de la București, România, în special prin lansarea imaginii satelitare Sentinel-2 în luna iunie 2015 și prin

creșterea numărului de utilizatori și disponibilitatea largă a serviciilor.

COPERNICUS va contribui în mod considerabil la o dezvoltare și o înțelegere în profunzime a proceselor fizice implicate în schimbările climatice și eforturile de a modela aceste procese, subliniind că modelele climatice numerice depind de observațiile spațiale, pentru a reproduce complexitatea diferitelor componente ale sistemului climatic (atmosfera, oceane, gheață, suprafețe de teren etc.), precum și de a proiecta scenarii climatice viitoare care depind de diverși factori socio-economici, inclusiv acțiunile viitoare ale oamenilor.

„Big Data (date voluminoase), tema primordială a acestei ediții a conferinței, este într-adevăr crucială în transformarea datelor libere și deschise, în informații care aduc beneficii concrete pentru mediu și societate.

Prin organizarea acestei conferințe, România promovează în cadrul internațional al Grupului de Observare a Pământului (GEO), Organizația Națiunilor Unite (COPUOS) și în alte foruri rolul decisiv al științei și tehnologiei spațiale în monitorizarea și gestionarea catastrofelor naturale și a schimbărilor climatice.

Prin participarea activă a colaboratorilor Universității Tehnice a Moldovei a fost promovată Republica Moldova spre viitoarea integrare în Programul COPERNICUS.

Premieră

UTM a lansat în stratosferă o comunicație de pe microsatelitul „Republica Moldova”

Pe 21 septembrie 2015 Centrul Național de Tehnologii Spațiale din cadrul UTM a realizat, în premieră, un experiment de testare a comunicației microsatelit-stație terestră.

În cadrul experimentului, în stratosferă a fost lansat un balon cu heliu, care a ridicat un modul electronic de captare imagini și transmisiune date telemetrice și imagini. Modulul respectiv este parte componentă a primului microsatelit autohton „Republica Moldova”, creat de profesori

și studenți în cadrul Centrului Național de Tehnologii Spațiale.

Balonul a fost lansat din comuna Bujor, Hâncești și a aterizat cu parașuta în apropiere de Drăslăceni, Criuleni. Zborul a durat peste 3 ore (8.33 -11.38) și a atins altitudinea de 27.667 m. Pe parcursul zborului a fost transmisă către stațiile terestre o gamă de imagini cu minim de erori, ceea ce a confirmat soluțiile tehnice puse la baza acestei elaborări.

Traseul balonului a fost mo-

nitorizat online de echipa CNTS, care poate fi vizualizat pe pagina:

<http://tracker.habhub.org/#!mt=roadmap&mz=9&qm=All&mc=47.19044,28.9894&f=ER1TUM/AM>

Setul de imagini captate de modulul microsatelitelui și alte imagini relevante pot fi vizualizate pe pagina: <https://drive.google.com/folderview?id=0B1Yri1BGiAmgNFZQZTdkcTIYz3c&usp=sharing>

Reflecții despre spațiu, securitate și evoluția domeniului spațial în România

(din intervenția de răspuns a dlui dr. Marius-Ioan PISO la acordarea titlului DHC al UTM)

Intervenția a fost structurată în două părți. Prima, referindu-se la importanța domeniului spațial, scoate în evidență spațiul și securitatea – exploatarea potențialului spațial pentru: protecția cetățenilor în fața dezastrelor naturale și antropice, supravegherea maritimă, supravegherea frontierelor; integrarea cerințelor civile cu cele militare; sistemele spațiale constituie principalele mijloace pentru colectarea, transmiterea și distribuția de informații la scară globală. Sateliții de telecomunicații au un rol important în sistemele de apărare, datorită capacității de a transmite și distribui rapid și în siguranță mari cantități de informații.

Pornind de la importanța sporirii

securității infrastructurilor critice în sectorul spațial, DHC PISO elaborează în prezent studiul „Sistemele spațiale ca infrastructura critică”, în cadrul Academiei Internaționale de Astronautică (IAA), care își propune să elaboreze o evaluare calitativă și cantitativă a gradului de criticitate a sistemelor spațiale ca infrastructuri esențiale pentru civilizația Terrei, respectiv să estimeze dependența activităților de bază de funcționarea sistemelor spațiale, să evalueze vulnerabilitățile sistemelor spațiale față de amenințările naturale și artificiale și să genereze o abordare cantitativă pentru a produce recomandări adresate agențiilor spațiale și decidenților politici.

În cea de-a doua parte a discursului său, domnia sa a scos în evidență evoluția domeniului spațial în România, menționând că, după un proces care a durat două decenii, România a devenit membru al Agenției Spațiale Europene (ESA), considerată cea mai importantă organizație interguvernamentală europeană cu caracter științific și tehnologic și cu rol crescător în domeniul securității. România a încheiat primul Acord cu ESA în 1992, urmat de Acordul privind cooperarea în exploatarea și folosirea pașnică a spațiului în anul 1999, începând cu 2006 devenind Stat European Cooperant al ESA.

Începând cu 22 decembrie 2011, Româ-

nia a devenit cel de-al 19-lea Stat Membru al Agenției Spațiale Europene, fiind al doilea stat dintre cele foste socialiste care a obținut acest statut.

O etapă importantă în procesul de aderare a constat în desfășurarea unui audit tehnologic asupra entităților relevante din România (institute, centre de cercetare, companii industriale și IMM-uri) care dețin capacități tehnologice în domeniul spațial. Auditul a fost realizat de ESA, pornind de la un eșantion de 130 de entități, pentru 50 dintre acestea organizându-se vizite tehnice și interviuri.

Statutul de Stat Membru cu drepturi depline al Agenției Spațiale Europene a permis accesul organizațiilor din România, în aceeași măsură cu cele din țările membre ESA, la toate programele derulate, aceasta constituind un important transfer de tehnologie și deschiderea unei piețe de tehnologie avansată. Accesul direct la sistemele spațiale ESA facilitează dezvoltarea aplicațiilor spațiale pentru agricultură, mediu, transporturi, măsurarea dezastrelor, telemedicină. De asemenea, proprietatea intelectuală este menținută la nivel național, cu rol important în stabilitatea competenței în țară.

Alături de programele obligatorii fiecare Stat Membru ESA se poate implica în anumite programe opționale în funcție de interesele

naționale. Astfel, o direcție strategică vizată de Agenția Spațială Română (ROSA) este implicarea României în programul dedicat Stației Spațiale Internaționale (ISS). România devine astfel co-proprietar al Stației, alături de celelalte 11 state europene, precum și de partenerii internaționali: SUA, Canada, Rusia și Japonia, urmărindu-se dezvoltarea de capacități, tehnologii și forță de muncă specializate în explorare spațială. Stația Spațială este un laborator excelent pentru a testa tehnologii pentru misiuni spațiale pe orbită joasă, dar și pentru misiuni de explorare a Sistemului Solar.

De asemenea, prin participarea României la programul de dezvoltare a celei mai noi rachete europene, Ariane 6, Agenția Spațială Română oferă industriei spațiale din România oportunitatea de a se înscrie în cursa contractelor de dezvoltare a componentelor lansatorilor europeni. Acceptarea României în acest program de către ESA alături de doar alte 11 State Membre demonstrează că există deja capacități industriale competitive. Totodată, participarea României la dezvoltarea rachetei Ariane 6 va contribui la dezvoltare tehnologică, inovare și pregătire profesională în domeniul de nișă, cu potențial de a consolida rolul pe care România îl joacă în strategia spațială europeană și mondială.

UTM LA NOAPTEA CERCETĂTORILOR EUROPENI

În fiecare an, începând din 2005, în ultima vineri a lunii septembrie, la inițiativa UE, în sute de orașe europene se desfășoară concomitent Noaptea cercetătorilor europeni (NCE). Evenimentul constituie o platformă reală de conștientizare a locului și rolului științei contemporane în asigurarea progresului și dezvoltarea societății, de diseminare a rezultatelor cercetătorilor, de propunere a unor oferte de transfer tehnologic.

Anul acesta evenimentul a fost organizat în contextul programului de cercetare al Uniunii Europene „Orizont 2020”. La 25 septembrie 2015 Chișinăul, pentru a doua oară după anul 2013, a fost gazda NCE. Corturile a peste 40 de instituții de cercetare și universități din țară și de peste hotare, au fost amplasate în orașul științific din Scurul AȘM. Printre oaspeții de onoare ai evenimentului s-au aflat Prim-ministrul RM Valeriu STRELEȚ, ambasadorul Uniunii Europene în RM Pirkka TAPIOLA, viceministrul afacerilor externe și

integrării europene Daniela CUJBĂ, deputați în Parlament, miniștri, alte persoane oficiale. La NCE a participat și o echipă din partea universității noastre, care a prezentat mostre de aparate, echipamente, standuri și oferte inovative.

Referindu-se la realizările cercetătorilor UTM prezentate la eveniment, dr. hab., prof. univ. Valerian DOROGAN, prorector pentru știință, a menționat că realizările științifice ale cercetătorilor UTM sunt înalt apreciate în țară și departe de hotarele RM. La ediția a doua a evenimentului „Noaptea cercetătorilor europeni-2015” subdiviziunile de cercetare ale UTM s-au prezentat cu cele mai noi realizări. Pe un stand sunt expuse propuneri ingenioase de elaborare a producției poligrafice, făcute în cadrul Catedrei design și tehnologii poligrafice a Facultății de Industrie Ușoară, aceasta fiind unica facultate din țară, care pregătește specialiști în tehnoredactare, machetare computerizată și tehnologii

de imprimare, designul produselor poligrafice.

Centrul Național de Tehnologii Spațiale al UTM a adus la cunoștința publicului materialele privind experimentul de testare a modului electronic de captare și transmisiune a datelor telemetrice și a imaginilor, destinat primului microsatelit autohton „Republica Moldova”. În cadrul experimentului, pe 21 septembrie 2015, din com. Bujor, Hâncești, în premieră, modulul respectiv a fost lansat în stratosferă cu un balon cu heliu, care a aterizat cu parașuta în apropiere de s. Drășliceni, Criuleni. Zborul a durat 3 ore și 5 minute, iar balonul a atins altitudinea de 27.667 m. Echipamentul testat și-a dovedit fiabilitatea, iar calitatea informațiilor transmise este bună.

În condițiile crizei energetice un interes deosebit trezesc corpurile de iluminat pe bază de LED-uri. Cercetătorii Laboratorului de micro-optoelectronică al UTM au prezentat la NCE lămpi cu puterea de 5-60 wați, care pot fi utilizate pentru ilumi-

narea încăperilor și a iluminatului stradal. Corpurile de iluminat respective au fost elaborate de cercetătorii noștri în baza LED-urilor de ultima generație, fabricate în Japonia și SUA. Organizând producerea acestor articole în Moldova, s-ar putea obține următoarele avan-

taje: vor fi create locuri noi de muncă științifică; lămpile propuse au o durată de exploatare de 100 mii ore, față de 20 mii ore ale celor de import; întreprinderea producătoare ar asigura deservirea garantată post instalare a lămpilor (la cele de import nimeni nu garantează deservirea lor).

Iar cercetătorii Departamentului bazele proiectării mașinilor sistemelor s-au prezentat, tradițional, cu elaborări de ultima oră privind transmisiile planetare precesionale și sistemele de conversie a energiilor regenerabile.

Nocturna bibliotecilor

În data de 24 septembrie 2015 Biblioteca tehnico-științifică a UTM a organizat în parcul-muzeu al tehnicii în aer liber din campusul universitar Râșcani un eveniment cultural inedit pentru împătimitii de „cetitul cărților” – Nocturna bibliotecilor-2015.

Pe fundalul unui recital muzical susținut de Fanfara UTM, manifestarea cu genericul „Profesorul și cartea” a debutat cu o expoziție de publicații ale invitaților speciali ai Nocturnei: conf. univ., dr. Aurel MARINCIUC, prof. univ., dr. hab. Valeriu DULGHERU, prof., director Editura „Tehnica-Info” Alexandru MARIN, conf. univ. Victor COBZAC, conf. univ. Liviu CARCEA, director al Filierei

Francofone „Informatica”, ș.a.

În deschiderea evenimentului, moderatoarea Georgeta GHENGHEA, director-adjunct al BTȘ, a menționat că Nocturna se află deja la a doua ediție, anul trecut Biblioteca UTM dând startul Nocturnei bibliotecilor din RM, care tinde să devină o tradiție, alături de Noaptea muzeelor și Noaptea cercetătorilor. Scopul este unul nobil și foarte util: de a pune în valoare profesorii și lucrările lor, a face cunoscute și a promova serviciile de bibliotecă, a demonstra solidaritate cu bibliotecile din țară și de peste hotare și nu în ultimul rând – a lega noi prietenii și a petrece o seară frumoasă de toamnă, aducând un omagiu super-

belor creații ale omului: literaturii, muzicii, bibliotecii.

La eveniment au participat prorectorul UTM pentru cercetare științifică Valerian DOROGAN, reprezentantul Agenției Universitare Francofone din RM Claudia VIȘAN, decani, profesori, studenți.

Programul a inclus momente literare și muzicale dedicate Anului Grigore VIERU, surpriza serii fiind un recital de muzică folk cu interpretul Marcel ZGHEREA. Pe tot parcursul Nocturnei bibliotecarii au dăruit oaspeților cărți și reviste din bibliotecile personale și au împărțit „fluturași” cu citate despre carte și lectură.

Biblioteca UTM: resurse, servicii, proiecte

Întreaga activitate a universității este orientată spre formarea personalității studentului. Biblioteca universitară este parte integrantă a procesului instructiv-educativ și de cercetare. Ea însoțește și influențează dinamica învățământului, determină calitatea procesului de învățare. Frecventarea bibliotecii de către studenți este o necesitate cu profunde implicații educative.

Biblioteca Tehnico-științifică UTM deține cca 1 mil. de documente, inclusiv cărți – 712 mii, 250 mii lucrări didactice-metodice. Anual, colecțiile bibliotecii se completează cu 10-12 mii de documente: monografii, manuale, tratate, enciclopedii, dicționare, acte normative, ediții speciale, periodice, anuare din toate domeniile științei și tehnicii.

Biblioteca UTM are o structură complexă: 9 servicii de împrumut, 10 săli de lectură (de referință, ediții speciale, colecția științifică, beletristică). Majoritatea subdiviziunilor sunt dislocate la facultăți și oferă o gamă variată de servicii: împrumut de publicații la domiciliu; consultarea documentelor în sălile de lectură; consultarea cataloagelor tradiționale (alfabetic, sistematic) și

catalogul electronic OPAC; împrumut interbibliotecar; acces INTERNET (pentru studiu și cercetare); consultarea bazelor de date și surselor informaționale ale bibliotecilor din diferite țări; asistență informațional-bibliografică; întocmirea bibliografiilor la cerere; referințe bibliografice; atribuirea indicelui CZU (Clasificarea Zecimală Universală) lucrărilor științifice; activități culturale.

Pentru a ajuta utilizatorii să se orienteze în torentul informațional și să beneficieze eficient de serviciile bibliotecar-bibliografice, organizăm lecții, consultații, practicumuri bibliologice, în cadrul cărora explicăm cum este organizată și funcționează biblioteca, ce servicii oferă, care sunt instrumentele bibliografice de căutare a informației etc. O realizare importantă este deservirea utilizatorilor cu documente electronice. Colecția numără cca 1000 cărți în format electronic: cursuri, materiale didactice, manuale digitalizate. Asigurăm accesul la Catalogul Electronic al BTȘ, bazele de date Springer Link, Cambridge Journals, Oxford reference, WIPO, OECD, FIPS, servicii Internet.

Pe site-ul Bibliotecii www.library.utm.md este inserată expoziția virtuală a noilor publicații incluse în colecții; comunicarea cu utilizatorii se efectuează prin intermediul rubricilor „Întrebă bibliotecarul”, „Propuneri pentru achiziții”, „Boxa de idei”. Anual, Biblioteca editează indici bibliografici, organizează Zile de Informare, expoziții de carte (informative și tematice). Organizăm și activități culturale-educative consacrate personalităților, evenimentelor, datelor remarcabile, desfășurăm activități în cadrul programelor „Open Access”, „În sprijinul studenților a.I”, „Orizontul profesiei ingineresti”, „În ajutor licențiatului”, „Ziua utilizatorului”.

Biblioteca se aliniază tuturor schimbărilor din cadrul procesului didactic și educativ. În contextul parteneriatelor cu cadrele didactice, decanate și catedrele sunt coordonate activitățile de organizare a procesului de informare, de selecție a publicațiilor, de lansare a manifestărilor culturale.

În comun cu 7 biblioteci universitare din țară și 4 de peste hotare BTȘ a UTM participă în Proiectul Tempus „Modern Information Services for improvement Study Quality”. Conceptul

acelui proiect prevede dezvoltarea bibliotecii în pas cu reformele din învățământ și cercetare pentru a corespunde modelului european de „bibliotecă informațională”. Se conturează necesitatea integrării în spațiul educațional și de cercetare european. Se impune coordonarea eforturilor bibliotecilor pentru dezvoltarea resurselor informaționale și crearea unor servicii inovative, aprobarea la nivel național a unui program de instruire pentru formarea culturii informației a utilizatorilor. Se reliefează tendința de transformare a bibliotecilor universitare în centre de informare prin dezvoltarea colecțiilor electronice și facilitarea accesului la resurse informaționale relevante. La fel, este necesară elaborarea unei politici privind repozitoriile instituționale.

Prin intermediul activităților sale Biblioteca își propune să contribuie la educația armonioasă a viitorilor ingineri, la dezvoltarea culturii personale și deprinderilor de studiu universal.

**Zinaida Stratan, director
Georgeta Ghenghea,
director-adjunct,
Biblioteca
Tehnico-științifică a UTM**

Profesorii UTM în antologia „PEDAGOGI ROMÂNI NOTORII (din Basarabia interbelică și postbelică)”

Pe 11 septembrie 2015 la Biblioteca Națională din Chișinău a avut loc lansarea volumului II „PEDAGOGI ROMÂNI NOTORII DIN BASARABIA INTERBELICĂ ȘI POSTBELICĂ”, apărut de curând la Editura „Pontos”. Coordonatorul volumului, Virgil MĂNDĂCANU, dr. hab., prof. univ., la UPS

„Ion Creangă” din Chișinău, a reușit să adune în 355 de pagini un număr apreciabil de schițe, reflectând tezaurul pedagogic clădit pe parcursul anilor în procesul de educare a generațiilor care au format și formează țara.

Printre portretele incluse în această antologie pedagogică se află și două personalități didactice de la UTM: rectorul Ion BOSTAN și profesorul Vladimir CARAGANCIU.

Autorul schițelor respective, Valeriu DULGHERU, de asemenea profesor la UTM, descrie cu profunzime osârdia demonstrată de Ion BOSTAN în devotamentul său pedagogic de a sluji cauzei umaniste la educarea noilor rânduri de tineri ingineri, conducând cu deosebit viziionarism Universitatea Tehnică a Moldovei pe post de rector peste 22 de ani. Schița conține amănunte convingătoare privitor la munca la fel de devotată a dlui Ion Bostan și pe tărâmul cercetărilor științifico-tehnice recunoscute pe plan național și internațional.

Schița dedicată profesorului Vladimir CARAGANCIU scoate în evidență același devotament pedagogic cerut întotdeauna în cauza formării omului, astfel ca acesta să poată servi patria în chip autentic cetățenesc.

Autorul schițelor Valeriu Dulgheru oferă cititorului și portretele creative ale altor doi profesori pe vatra învățământului superior basarabean: Gheorghe GHIDIRIM, profesor în domeniul medicinei, și Eugeniu GREBENICOV, savant astronomic.

Volumul a sublimat bogăția și valoarea spirituală a segmentului școlar în cultura basarabeană, avându-se în vedere cunoscutul adevăr că numai prin școală se poate ridica o națiune.

ICT Career Orientation – 2015

Pe 22 octombrie 2015 Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC, Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID), Facultatea de Calculatoare, Informatică și Microelectronică (FCIM) a UTM au organizat la FCIM cea de-a VI-a ediție a sesiunii informale ICT Career Orientation, dedicată studenților și masteranzilor pasionați de domeniul TIC. Cu acest prilej, aici și-au deschis oficiile ambulante un șir de companii din cadrul ATIC. Reprezentanții acestora i-au familiarizat pe tineri cu specificul serviciilor prestate și oportunitățile de a găsi un loc de muncă bine remunerat în RM.

Salutând prezența studenților de la facultățile de profil din cadrul UTM și altor instituții de învățământ

superior și mediu de specialitate, moderatoarea evenimentului, Ana CHIRIȚA, director executiv al ATIC, a menționat că ICT Career Orientation are drept scop motivarea și ghidarea tinerilor care aspiră la o carieră de succes sau solicită perspective de creștere în domeniul TIC. Dânsa a menționat că la UTM activează cadre didactice cu o înaltă prestație și o pregătire profesională la nivelul exigențelor moderne. Încă de la apariția ideii de creare în cadrul UTM a Centrului de Excelență TIC, acum 4 ani, a coordonat multiple probleme apărute pe parcurs cu dl Viorel BOSTAN, dr. hab., directorul Filiei Anglofone „Computer Science” a UTM, găsim în persoana lui un bun cunoscător în diferite domenii, cum ar fi educația, cerce-

area, extinderea relațiilor de cooperare internațională etc.

Cu susținerea partenerilor de dezvoltare, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor este permanent implicat în identificarea și crearea noilor oportunități de afirmare pentru tinerii pasionați de tehnologiile informaționale. Datorită politicilor eficiente promovate, se observă o sporire considerabilă a ponderii TIC în economia națională, iar numărul angajaților în acest sector este în continuă creștere. Pentru tineri, sectorul TIC reprezintă o posibilitate de a-și găsi un loc de muncă bine plătit, acasă, a menționat Vitalie TARLEV, viceministru al TIC.

Dr., conf. univ. Ion BALMUȘ, decanul FCIM, a specificat că evenimentul oferă tinerilor șansa să interacționeze

cu profesioniști cu experiență și manageri ai companiilor TIC, să afle care sunt pașii pe care trebuie să-i urmeze pentru a-și croi o carieră de succes în domeniul TIC.

Dr. hab., prof. univ. Viorel BOSTAN, directorul Filiei Anglofone „Computer Science” a UTM, i-a sfătuit pe studenți să acumuleze cât mai multe cunoștințe pe durata studiilor și i-a îndemnat să se apropie cu pași siguri de cariera dorită.

În cadrul evenimentului au fost organizate 12 ateliere de lucru. Managerii companiilor ENDAVA, AMDARIS PENTALOG, ALLIED TESTING, DAAC SYSTEM INTEGRATOR, SIMPALS, BINA SYSTEMS, YOPESO i-au familiarizat pe tineri cu diferite aspecte privind direcțiile de carieră, le-au sugerat cum să dezvolte o idee, s-au referit la etapele pe care le parcurge un proiect, acțiunile întreprinse pentru a aduce proiectul la utilizatorul final, ofertele de muncă existente, condițiile de angajare și oportunitățile de stagii, competențele și abilitățile solicitate pe piața forței de muncă, subliniind că stagiile întreprinse în cadrul companiilor TIC reprezintă o oportunitate reală și utilă pentru o carieră de succes.

Târgul locurilor de muncă

Dragi studenți și masteranzi ai UTM!

În data de 19 noiembrie 2015, în intervalul orelor 12.30-15.30 sunteți așteptați de către companiile angajatoare în blocurile de studii nr. 3, 5 și 6 din str. Studenților, 9, unde veți fi informați despre locurile vacante pentru realizarea stagiilor de practică și angajarea în câmpul muncii.

Prezentarea la Târg cu CV-ul completat reprezintă un avantaj.

Modele de CV și tehnici de comunicare cu angajatorii puteți găsi la catedrele de profil sau pe www.cariere.utm.md Nu ratați șansa pentru a începe cu succes cariera profesională!

Organizatori: decanatele, departamentele, Centrul – CEGHID al UTM.

Specialitățile ingineresti – mereu în top

În baza unui sondaj efectuat la începutul anului curent de către site-ul american pentru locuri de muncă <http://www.careercast.com/jobs-rated/best-jobs-2015>, dintr-un număr de 200 de specialități incluse în listă 6 din primele 10 cele mai solicitate profesii sunt de profil ingineresc: notar, medic audiolog, **matematică aplicată**, **specialist în statistică**, **inginer biomedical**, **analist de date**, igienist dentar, **inginer software**, terapeut ocupațional, **analist de sisteme informatice**. Pe locurile 11-20 se mai regăsesc 5 specialități ingineresti.

Clasificarea a fost efectuată în temeiul veniturilor obținute, perspectivelor de dezvoltare, factorilor de stres și efortului fizic depus de angajat pe parcursul unei zile de lucru. Site-ul CareerCast face și o concluzie uimitoare: inginerii biomedicali vor juca un rol important în fuziunea medicinei cu progresele tehnologice în următorii ani.

Mulțumiri din Belarus

Pe parcursul anului curent la Catedra de **Enologie a Facultății Tehnologie și Management în Industria Alimentară**, în conformitate cu programele de instruire continuă, **doă grupuri de experți-degustători în domeniul producției vinicole și băuturilor alcoolice din țara prietenă Belarus au studiat secretele profesiei, au întreprins un șir de vizite de lucru la partenerii de afaceri din partea locului și au luat cunoștință de unele obiective de interes istoric și cultural din țara noastră. Recent în adresa conducerii UTM a parvenit o scrisoare de mulțumire pe care o reproducem mai jos.**

Приносим свою благодарность за замечательно организованные и прекрасно проведенные занятия курсов экспертов-дегустаторов со специалистами из Беларуси. Выражаем глубокую признательность за теплый и радушный прием, который оказали сотрудники ТУМ нашим работникам во время пребывания в солнечной Молдавии.

Было очень приятно общаться и сотрудничать с Вашими сотрудниками. Хочется особо отметить доктора habilitat технических наук, профессора Николая ТАРАНА, доктора технических наук, профессора Анатолия БАЛАНУЦА, заведующую лабораторией Кафедры Энологии Ларису НИКУЛА, заведующую отделом Татьяну ПРОКА, которые интересно и грамотно проводили занятия, обеспечивали все условия для плодотворного обучения и посещения предприятий отрасли виноделия.

Надеемся на дальнейшее плодотворное сотрудничество по обучению специалистов и выполнению совместных научно-инновационных проектов.

С уважением,
Генеральный директор
З. В. Ловкис

O nouă promoție de specialiști recalificați la UTM în exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare

Institutul de Formare Continuă în domeniul alimentării cu apă și canalizării din cadrul Centrului universitar de formare continuă al UTM a lansat în data de 17 septembrie 2015 o nouă promoție de absolvenți ai cursurilor de recalificare profesională la specializarea „Exploatarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare”. Cei 82 de absolvenți activează în domeniul ingineriei și protecției apelor de cel puțin un an, în baza studiilor superioare tehnice sau altele decât tehnice.

La solemnitatea de înmânare a diplomelor de absolvire a cursurilor președintele Asociației „Moldova Apă-Canal” (AMAC), Constantin BECCIEIV, director general al SA „Apă-Canal Chișinău”, a menționat că evenimentul are loc grație implementării proiectului „Consolidarea capacităților furnizorilor de pregătire profesională în sectorul apă și canalizare în RM”, finanțat de Guvernul Austriei cu un grant în valoare de 72 mii de euro și sprijinului financiar acordat de SRL „WILCO România” din județul Ilfov.

„Prin aceste cursuri și-au ridicat calificarea angajați ai prestatorilor de servicii apă-canal din toată republica, care asigură populația cu apă potabilă de calitate și majoritatea agenților economici cu apă tehnică. Prin colectarea și tratarea apelor reziduale în stații de epurare ei contribuie la menținerea unui mediu curat și sănătos. În 2015

au frecventat cursurile de perfecționare profesională la specializarea „Mașinist la instalațiile de pompare” 20 de muncitori și alți 20 la specializarea „Lăcătuș la lucrări de intervenție și reconstrucție”, a specificat Constantin BECCIEIV.

Conf. univ., dr. Valentin AMARIEI, prorector pentru formarea continuă și relații internaționale al UTM, a menționat că fondarea la 27 aprilie 2011 în parteneriat cu AMAC a Institutului de formare continuă în domeniul alimentării cu apă și canalizării a fost de bun augur. În perioada de referință a avut loc deja o promoție de ingineri, mai multe grupe de specialiști și muncitori au trecut cursuri de perfecționare de scurtă durată. Astăzi asistăm la lansarea celei de-a doua promoții de ingineri în domeniul asigurării cu apă și servicii de canaliza-

re. Absolvenții contribuie la dezvoltarea țării, inclusiv la atragerea investițiilor – orice investitor, dorind să deschidă o afacere, se interesează mai întâi de accesibilitatea serviciilor de apă-canalizare și apoi de cadrul legislativ-fiscal, căile de comunicație, aprovizionarea cu energie electrică, gaze naturale etc.

Specialistul superior în domeniul apă-canalizare al Băncii Mondiale, membru al echipei Programului „Apele Dunării”, David MICHAUD, a felicitat absolvenții cu prilejul înmânării diplomelor de inginer în protecția apelor și le-a sugerat să ofere servicii de calitate peotriva așteptărilor populației RM. Dânsul a menționat că multe persoane angajate în cadrul AMAC nu au specialitatea corespunzătoare, astfel că finanțarea proiectului se va extinde pentru o nouă perioadă de 3 ani.

La eveniment au mai participat: Alin GORGA, director general al SRL „WILCO România”; Iurie NISTOR, director executiv AMAC, Sergiu CALOS, directorul Institutului de formare continuă în domeniul alimentării cu apă și canalizării, absolventul Sergiu RUSU, vicedirector al Agenției „Apele Moldovei”, dr., conf. univ. Ion IONEȚ, șef Catedră ecotehnie, management ecologic și ingineria apelor UNESCO/COUSTEAU al IFCAAC.

Tiraj: 2000
Comanda: 51010

EDITOR – Universitatea Tehnică a Moldovei

ECHIPA REDACȚIEI:

Marina Romanciuc (redactor-șef) – 079755352,

Ion Vârțanu (correspondent) – 079476956

Dorian Saranciuc (fotograf) – 079412277,

Oleg Tataru (design) – 079405973.

Tiparul: Întreprinderea de Stat „Combinatul Poligrafic din Chișinău”
Înregistrare la Ministerul Justiției al RM cu nr. 42 din 16.02.1998.

E-mail: romanciuc.marina@gmail.com